

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

VZNIK ČSR

1918

VELEZRADA
SE TRESTÁ

bambóok

Ilustrace Petr Kopl

JMENUJU SE BÁRA.

JE MI DVANÁCT, TEĎ PŮJDU DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DO SPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VY-ROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDILI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠÍ CELÉ LÉTO SE SÉGRU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGRU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TĚTA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE ONO BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TĚTA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANELÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠI PŘÍŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MAMINCE JE TO JEDNO, ONA PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠÍNU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES E-MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE OPSUD NEMŮŽU DOJÍŽDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘÍŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VÍDÝČKY SEDĚLY V JEDNÉ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY, KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE P DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELIKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČŤAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBŮVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ.

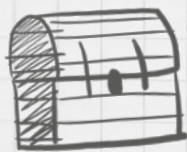
VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BŘÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRÁVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNĚ A BARČA

DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PÍDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠÍ NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC.

TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
Historický
od
.....
..
.....
Sestavený

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNÍČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A VŠELIJAKÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRAZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNESKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI. OPAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNÁŽILA JSEM SE VÝZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VŽDYCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VŽDYCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. VEDU SI PŘEHLEDNOU TABULKU A PÍŠU SI DO NÍ, KTERÁ MAPA MĚ KAM PŘENESLA, ALE JEŠTĚ JSEM Z NÍ NIC NEVYKOUKALA. POŘÁDNĚ MĚ TO ŠTVE. NA DRUHOU STRANU JSEM VŽDYCKY ZVĚDAVÁ, KDE SE OCITNU. JE TO JAKO ROZBALOVAT DÁRKY POD VÁNOČNÍM STROMEČKEM. KDYŽ ČLOVĚK PŘEDEM NEVÍ, CO V NICH JE, JE TO DALEKO VĚTŠÍ ZÁBAVA.

JO A JEŠTĚ JEDNA VĚC.

JÁ SI FAKT MYSLÍM, ŽE SE MNOU BARČA DO TĚ MINULOSTI CESTUJE. AKORÁT ŽE TAM JE VŽDYCKY JAKO ČLOVĚK. A VODÍ MĚ ZPÁTKY DO NAŠICH ČASŮ. STRAŠNĚ MOC CHCI ZJISTIT, KDO TA KOČKA VE SKUTEČNOSTI JE...

Věnováno památce mé drahé babičky Věry, rozené Vodenkové,
od jejíž smrti letos uplyne 15 let.

Kapitola 1

„Tak co podnikneme o víkendu, holky moje?“ zeptal se tatínek a vložene natěšeně se díval do talíře. Maminka k večeri upekla kuře na pomerančích, jeho oblíbené. „Je čtvrtek, nejvyšší čas plánovat volnočasové radovánky.“

„A to jsem ti zrovna chtěla říct,“ nadechla se maminka a přidala mu ještě kus prsíček.

„Já chci do zoo,“ zahulákala Bára, aby svůj nápad stihla prodat dřív než maminka. V zoo nebyli snad půl roku a Bára zoo milovala. Hned od vchodu vždycky běžela k vydrám, protože vydry jsou roztomilé a skrz tlusté plexisklo se dá koukat, jak skvěle plavou. A pak ji bavily velké kočkovité šelmy a pak kasuárové přílbóví a pak celý zbytek zoo včetně stánků s občerstvením.

„Volala mamička,“ řekla maminka. Maminka a teta Mirka říkaly babi jizerské mamička. Dědečkovi zase říkaly tatičku. Ale to Bára nezažila, protože jizerský dědeček byl už dávno po smrti a Bára si ho skoro nepamatovala. Jen z fotografií.

„Ano?“ zeptal se ostražitě tatínek v předtuše řítící se pohromy.

„Ty kamna,“ vzdychla maminka.

„Ano?“

„Mamička je z toho úplně nešťastná.“

„ANO???“ tatínek už zněl poněkud netrpělivě.

„No vůbec netáhnou, představ si!“ rozhodila maminka teatrálně rukama, jako by oznamovala pád vlády nebo invazi mimozemšťanů. Spíš tu invazi. Pád vlády by jí rozhodně tolik játra netrhal.

„Jak – *netáhnou?*“ zeptal se tatínek, což neznamenalo, že neví, co to znamená, když kamna netáhnou, ale že nechápe, jak si kamna *dovolují* netáhnout, když je minulý víkend se strejdou Víťou *odborně* osadili.

„Kouří to do místnosti,“ vysvětlila maminka.

„To by nemělo,“ usoudil tatínek.

„No samozřejmě že by nemělo, vždyť to je potom o život,“ souhlasila maminka a zdůraznila to o život. „Navíc už je v Jizerkách zima a mamička nemůže topit jen těmi elektrickými kamínky, to by se nedoplatila. Tak volala, jestli by ses na to nepodíval.“

„Jako že mám jet i *tenhle* víkend do Jizerek?“ ujistil se tatínek, že maminčino sdělení pochopil správně.

„Tak jeli bychom všichni,“ řekla maminka, jako by to tatínka mohlo ukonejšit.

„I švára?“

„Mirka volala, že s mamičkou taky mluvili, ale Vítá má chřipku, tak nemůžou, taky co kdyby mamičku nakazili, víš, že chřipka je pro staré lidi nebezpečná...“

„Takže to mám dát dohromady sám.“

„No asi to jinak nepůjde,“ pokrčila rameny maminka.

Tak proto to kuře na pomerančích, ušklíbla se v duchu Bára. Vyšší kalibr už by byl jen tatarák.

„Já nemám čas jezdit každý víkend do Jizerek!“ mračil se tatínek.

„Mamička říkala, že sehnala u řezníka krásný kus hovězího, že ti udělá tataráček,“ prohodila maminka, jako by spolu hovězí a kamna vůbec nesouvisely, a Bára se honem zahryzla do *okousátka*, tedy do kuřecí nohy na pomerančích, aby nevyprskla smíchy. Babiččin tataráček byl totiž ještě o třídu výš než maminčin, protože babička na rozdíl od maminky uměla používat i jiné druhy koření než pepř a kmín.

„Co si dělá škodu,“ zavrčel tatínek, který při slově *tataráček* nápadně zjhl.

„Já jí to také říkám, ale ona si nedá říct, vždycky si moc váží toho, když jí s něčím pomůžeš,“ mazala maminka tatínkovi med kolem pusy.

„A zbývá mi něco jiného?“ řekl už jakž takž smířeně tatínek. „To nám přece bylo jasné hned, jak děda umřel, stará paní sama v chalupě, bude potřebovat tohle a támhle... Ale Mirka s Vítou by se mohli taky trochu víc angažovat.“

„To máš pravdu, já s Mirkou promluvím,“ souhlasila maminka a z jejího tónu bylo patrné, že to byl velmi formální souhlas pronesený v rámci toho, aby tatínek ten odjezd do Jizerek lépe strávil.

Lít začalo už v pátek odpoledne a nepřestávalo. Babi je vítala nadšeně a s rybízovým koláčem s drobenkou upečeným v remosce, protože kamna netáhla a nedalo se péct v troubě. V té kamnové. Elektrickou, kterou maminka s tetou Mirkou babi jizerské koupily loni k Vánocům, babi sice ze zdvořilosti vybalila, dojatě nad ní spráskla ruce, dokonce ji i zapojila do zdi, ale nepoužívala ji. Přesněji řečeno, používala ji na odkládání umytého nádobí, protože na ni umístila odkapávač. A pekla dál v kamnech, jak byla zvyklá, nebo v té remosce.

Po večeři se tatínek opakovaně pokusil zapálit v kamnech, přičemž mu, jak se trefně vyjádřil, fandily tři generace, ale asi fandily málo, protože to opravdu netáhlo.

„A kdy jste tu, maminko, měla naposledy kominíka?“ zeptal se tatínek babi jizerské po šestém marném pokusu. On babi jizerské mamičko neříkal.

„Kdy já jsem tu pana Havelku, Lubomírku, měla naposledy,“ zamyslela se hluboce babi jizerská. „No to bylo ještě předtím, než mu doktor zakázal kouřit. To se pan Havelka smál, povídal prý, pane dochtor, já jsem kominík, já se těch sazí nadejchám i bez kouření dost, jen to z toho komína víc smrdí. Ale přestal.“

„Tak kdy?“

„No, rok nato paní Havelková musela na žlučník, a to měla dva roky do důchodu a do důchodu šla letos na jaře...“

„Čtyři roky? Vy jste tu neměla kominíka čtyři roky?!“ zhrzil se tatínek.

„A proč bych pana Havelku obtěžovala, když to nebylo třeba? Ta stará kamna hořela jedna báseň!“

„Protože kominík musí pravidelně provádět kontrolu spalinových cest, proto!“ poučil ji tatínek. „A přitom vymetat komín.“

„Já myslela, že se to dost vymetlo, jak na vás s Vítou minulý týden vypadly ty saze,“ řekla babi jizerská.

„Ty vypadly z roury. Ne z komína,“ zavrčel tatínek, popuzen vzpomínkou na to, jak se švagrem vypadali jako dva Ašanti.

„Tak asi abych panu Havelkovi zavolala,“ usoudila babi jizerská a jala se hledat telefon. Mobil byl jednou z mála vymožeností moderní doby, kterou jí dcery soustředěným nátlakem vnutily.

„Teď v osm večer?“ obrátil oči v sloup tatínek.

„To už je po zprávách, to můžu,“ poučila ho babi jizerská, nasadila si brýle a začala v mobilu pátrat po správném telefonním čísle.

Bára vyklouzla ze dveří a vyběhla na půdu. Když tu nejsou bratrance, se kterými by řádila na louce nebo v lese, najde si nějakou starodávnou knížku po babi jizerské nebo po její mamince nebo po kom a celý víkend si bude číst v seně. Stejně leje. Zamířila neomylně do staré knihovny napasované pod šikmou střechou, do níž bušil pravý nefalšovaný jizerský slejvák, pohodlně se usadila na letitý polštářek, na něj kdysi někdo křížkovým stehem vyšil koš s květinami, a začala prohrabávat starobou vonící knihy.

Dole bouchly dveře a Bára nastražila uši.

„Proč tvrdí, že ho volá kvůli mně?!“ vztekal se tatínek.

„Protože by pan Havelka jinak zítra nepřišel,“ vysvětlovala maminka.

„Jak to, Kristova noho, souvisí?!“ zaúpěl tatínek.

„Protože paní Havelková je mamiččina dlouholetá známá, tak samozřejmě pan Havelka nechce, aby měla mamička v rodině nějaké potíže...“

„Jaké zase potíže?!“

„Třeba kdyby se nepohodla se zetěm...“

„Co je to za blbost?“

„No musí se přece na něco vymluvit, aby ho sem dostala v sobotu!“ odsekla maminka.

Chvilí bylo ticho. Poněkud nebezpečné ticho.

„Jak je otevřené Peklo?“ zeptal se pak tatínek a znělo to trochu jako vzdálené burácení hromu.

„Pro hříšníky předpokládám čtyřiadvacet hodin denně dokořán,“ odpověděla poněkud překvapeně maminka.

„Myslím ten hotel tady pod chalupou.“

„Do jedenácti.“

„Výborně. Jdu na pivo.“

„Prosím tě, ty ses naštvál?“ zeptala se udiveně maminka, pak zarachotila petlice na dveřích ze síně a rozhostilo se ticho.

No tak to bude výborný víkend, vzdychla Bára a přidala na hromádku dívčích románek Celínka, Celínčino štěstí a Svěhlavička také tři svazky Vilímkova humoristického kalendáře. Románky už měla přečtené několikrát, ale pokaždé si znovu ráda prohlédla obrázky. Vilímkův humoristický kalendář vzala kdysi do ruky, ale to byla mnohem menší než teď a nebavil ji. Tak se rozhodla, že to zkusí znovu, třeba už těm sto let starým vtipům bude rozumět.

Ráno pořád ještě přišlo a babička každou chvíli s ustaraným pohledem kontrolovala, jestli už se nad lesem nejasní, protože pan Havelka slíbil, že když nebude pršet, přijde kolem poledne, ale jen proto, že je to paní Dorazilová a že by mu manželka neodpustila, kdyby měla paní Dorazilová nepříjemnosti se zeťákem kvůli tomu, že jí on, Havelka, nevymetl komín. Pročež teď babi kuchtila svíčkovou, neboť pana Havelku bude nutno řádně uctít. Maminka příkrývala nábytek starými prostěradly, jelikož se obávala, že to dopadne jako minulý týden, kdy s babičkou a Bárrou a tetou Mirkou dávaly kuchyň pokrytou sazemi do pořádku půl dne, tatínek si vzal notebook a šel pracovat do Pekla, protože babi neměla *wifinu* a tatínek si doma zapomněl takové to něco, co se strčí do počítače a ono to chytá internet přes mobil, říkal tomu *mobilní fičura*, a Bára se vytratila na půdu, aby někoho náhodou nenapadlo, že by mohla taky přiložit ruku k dílu.

Seřadila si Vilímkovy humoristické kalendáře podle roku vydání. Nejstarší byl z roku 1899, druhý z roku 1910 a třetí z roku 1918. Kalendáře vůbec nevypadaly jako kalendáře. Byly to útlé knížky velké jako obyčejný sešit do školy, ale vázané v tvrdých černých deskách. Na několika prvních listech byl opravdu kalendář, na každé stránce na jeden měsíc, s tematickými a na tehdejší dobu vtipnými obrázky, ale zbytek knížečky tvořily povídky, kreslené vtipy, reklamy, rébusy, hádanky a podobně.

Bára právě dolistovala jedním kalendářem k obrázku namalovanému skoro tak dokonale, jako by to byla fotografie, na němž se slečna v bílých šatech a s vosím pasem chytala za složitý účes a bědovala, že má nešťastnou paměť. Proč, vždyt jsi recitovala výborně, konejšila ji na lenošce spocívající přítelkyně. Ale zapomněla jsem, že jsem v téhle róbě přednášela již minulý týden! zoufala si ta vosí krasavice. Takže když Bára dolistovala k tomuhle obrázku, vyletěla jako srna, protože se v tichu provoněném semem ozval zvuk, při němž vstávaly vlasy na hlavě.

Takové tlumené škrábání. Asi jako kdyby zazděná jeptiška, což bylo jedno ze strašidel z knihy Neprakty a Švandrlíka Praha plná strašidel, z posledních sil škrábala nehty zevnitř na zeď. Protože ten zvuk se ozýval *zevnitř zdi*, o kterou se Bára opírala.

Pak si Bára uvědomila, že se opírala o komín. Komín je dutý, takže škrábání uvnitř komína je sice podivné a nezvyklé, ale rozhodně *nemůže* být připisováno zazděným jeptiškám ani jiným nadpřirozeným jevům. Nejpravděpodobnějším vysvětlením je, že do komína spadl holub. Nebo jiný pták. Nebo kuna. Nebo veverka.

„Babí, babí, spadlo ti do komína nějaké zvíře!“ vpadla Bára do kuchyně jako velká voda.

„No tak to ho snad pan Havelka vytáhne,“ usoudila babi jizerská, „když už ten komín vymetá.“

Aha. Tak to byla kominická štětka, došlo Báře.

„Já chci vidět, jak vymetá!“ zaškemrala.

„To neuvidíš, je na střeše,“ řekla maminka.

„Tak já taky vylezu na střechu,“ navrhla Bára.

„Ani smykem,“ ujistila ji maminka. „A prostří. Pan Havelka už bude za chvíli hotový a přijde se najíst.“

Že jsem nezůstala na půdě, vzdychla Bára.

„Radši budeme prostírat, až pan Havelka sleze,“ navrhla babi jizerská. „Aby nám do těch talířů nenapadaly saze. A přihřej, Janinko, prosím tě, tu svíčkovou v té elektrické krabici, co jste mi s Mirušskou dali, já se s tím pořád nemůžu naučit zacházet.“

„Protože to nepoužíváš,“ řekla maminka a zapnula elektrickou troubu.

„Tak už je to hotové, dámy!“ zahalekal do komína pan Havelka.

Maminka poslala Báru do Pekla pro tatínka, že už je oběd, a než se vrátili, bylo na stole. Babiččina svíčková byla také vyhlášená. Možná to bylo tím, že knedlíky zadělávala z mouky, a ne z pytlíku, a že omáčku připravovala ze zeleniny, vývaru a smetany, a ne z pytlíku, nebo tím, že si brusinky nakládala podle receptu, který měla po své babičce – ať už to bylo čímkoliv, babiččina svíčková byla rozhodně lepší než ta ve školní kuchyni. Vlastně, když tak o tom Bára přemýšlela, cokoliv, co babička vařila, bylo lepší než cokoliv ze školní kuchyně a než cokoliv, co uvařila maminka, krom kuřete na pomerančích. To totiž babička nedělala, protože jí připadalo divné kombinovat kuře s pomeranči. Kachnu s jablky ale kombinovala bez zábran.

Pan Havelka odfrčel, v kamnech spokojeně praskalo, komín vzorně táhl, babi, maminka a tatínek popíjeli kávu, ne instantní, ale čerstvě mletou, a venku se zase rozpršelo.

„Jestli má takhle pršet celý víkend, tak to snad abychom jeli domů,“ poznamenal tatínek s pohledem upřeným na uplakané okno.

Babi poklepala prstem na starodávný barometr se zlatou a červenou ručičkou. Ignorovaly klepání a zavile se držely v zóně nízkého tlaku.

„Na sluníčko to nevypadá,“ usoudila. „A mraky jdou z bouřkového kouta.“

„Tak kdyby ti to nevadilo, mamičko, že bychom se sebrali...“

„Ale prosím tě,“ mávla rukou babi jizerská. „Já jsem ráda, že se Lubomír koukl na ty kamna a poznal, že je to komínem. Určitě jste měli na víkend nějaké jiné plány...“

„Do zoo!“ ozvala se rychle a hlasitě Bára.

„Baruno, něvi, všichni pořád ještě dobře slyšíme,“ upozornil ji tatínek. „Můžeme se cestou stavít v liberecké zoo. Tam jsme nebyli ani nepamatuju, a mají tam bílé tygry.“

„Tak jo,“ zajásala Bára.

„Běž se sbalit, vyrazíme,“ řekla maminka.

„Jo ale já jsem si ještě nedočetla ty Vilímkovy humoristické kalendáře!“ vzpomněla si Bára na svoje původní plány.

„Tak si je vezmi s sebou,“ nabídla jí babička.

„Vážně můžu?“ zaradovala se Bára.

„To víš že jo, darmo je tady ožirají myši.“

To nebyla pravda, protože knihy v knihovně na půdě od myší okousané nebyly, ale o to se Bára nepřela. Jako blesk vyběhla nahoru pro právě získané poklady a strčila je do tašky, aby si to babi jizerská náhodou ještě nerozmyslela.

Prohlídka zoo v intenzivním dešti nebyla nic moc a řízek v přilehlé restauraci také ne. To by bylo bývalo lepší ležet v seně na půdě a číst si, uvažovala Bára, když je auto unášelo zpět k domovu.

„Včera sis neměla kdy udělat úkoly, Baruško,“ připomněla jí maminka, když za nimi zapadly dveře. „Tak si je udělej teď, ať na to nemusíš zítra myslet.“

Taky by to mohlo počkat na neděli večer, pomyslela si Bára, ale neodporovala, to nemělo smysl. Konec konců, možná je fakt lepší mít ty úkoly za sebou co nejdřív. Vytáhla z aktovky blbník, zjistila, že se jedná jen o pár příkladů z matiky a krátký slohový úkol na téma *můj oblíbený filmový hrdina*. Tam měla Bára jasno. Byl to drak Bezzubka z filmu *Jak vycvičit draka*. Ten film dostala k Vánocům na DVD a sjížděla ho celé vánoční prázdniny a pak ještě několikrát.

„Zapomněla sis vzít z tašky ty kalendáře,“ nakoukla do dveří maminka, zrovna když byla Bára v plné práci, což jí vyneslo pochvalný pohled. Báře, ne mamince.

„Děkuju,“ řekla Bára. „Mami, jak se správně píše Bezzubka? S jedním, nebo se dvěma z?“

„Tak si to rozlož, to slovo,“ navrhla maminka, místo aby jednoduše odpověděla, a položila kalendáře na kytičkovanou peřinu.

„Jako jak?“

„Co má to jméno vyjadřovat?“

„Že nemá zuby. Ale on má. Jenom vystrkovací a zastrkovací, jako kočka drápy.“

„Nemá zuby. Takže je co?“

Bára se na maminku zadívala záměrně hodně připitoměle.

„Je *bez zubů*,“ řekla maminka. „Je tam tedy předpona *bez* a základ *zub*, takže kolik z?“

Bára se pokusila o ještě pitomější výraz. Huř už by mohla vypadat, jen kdyby jí z koutku tekla slina.

„Dvě,“ řekla zklamaně maminka a zavřela dveře.

To to trvalo, pomyslela si Bára a vtěsnila do slova Bezubka druhé z. Mít maminku překladatelku a jazykomilku je za trest.

„Až budeš mít hlad, tak si namaž rohlík,“ nakoukla ještě maminka dovnitř, „já už večeri vařit nebudu, když jsme měli odpoledne ten řízek. A v devět ať jsi v pelechu, pak si můžeš ještě chvilku číst.“

„A nemůžu jít do postele až v deset, když je sobota a je mi už *dvanáct*?“ zaškaredila se Bára.

„Prosím tě, nevymýšlej si,“ nepřipustila diskusi maminka a definitivně odešla.

No a to je vždycky, naštvála se Bára. Na to, abychom se přestěhovali a abych chodila do úplně jiné školy, to jsem byla *opravdu velká holka*. To se jim *náááramně* hodilo, že už je mi *dvanáct*. Ale jinak se ke mně chovají jako k miminu. Ach jo.

Dopsala úkol, vytáhla z šuplíku deník vázaný v růžovém brokátu s vytkanými pávy a nostalgicky v něm zalistovala.

Páni, jak já jsem si přála znovu se vidět s Borkem, vzpomněla si při pohledu na obrázky ze své cesty k husitům na statečné práce. Bylo to moje narozeninové přání při sfoukávání svíček. Jak už je to, propánajána, dlouho? Dneska je jedenáctého října... Čtyřicet čtyři dní. V současnosti. Jenže pro mě... Vždyť já jsem od té doby byla, Bára začala intenzivně listovat deníkem, desetkrát, dvanáctkrát, ne, *šestnáctkrát* v minulosti!!! A to počítám jen dlouhé výpravy, ne ty krátké testovací návštěvy na skok.

Překvapeně zamžikala. Ani si neuvědomila, že to bylo tolikrát.

Páni jo, kolik dní jsem to vlastně v minulosti dohromady strávila? Tedy spíš – kolik měsíců? Nebo snad *let*? To už by stálo za to spočítat!

Vytrhla list papíru z bloku a začala na něj psát. Bylo k vzteku, že zatímco u některých výprav dokázala zjistit přesný den, kdy se do minulosti dostala, a přesný den, kdy se vrátila, a mohla si tak napsat 40 nebo 78 dní, u jiných mohla délku výpravy jen odhadovat – na týdny a leckdy na měsíce. Asi po půlhodině vzpomínání, počítání, škrtnání a opravování měla výsledek.

Ohromil ji.

V minulosti už totiž strávila zhruba třicet pět měsíců.

Přece není možné, abych byla v minulosti skoro tři roky, nechtěla věřit svým očím ani výpočtům. Tři roky! Nojo, ale třeba u indiánů jsem skoro půl roku opravdu byla... a v Japonsku... V Pompejích dva měsíce... Za Marie Terezie taky dva... Ono se to nasčítá.

TAK TO JE MI JAKO UŽ PATNÁCT?!?!?!?

Nezbylo než se sebrat, jít dolů a začít otravovat tatínka. Tatínek měl totiž rád sci-fi.

„Tati?“ zakňourala Bára a hluboce se za sebe zastyděla, protože kňourala jako dvanáctiletá.

„Ano, Baruško-beruško?“ zvedl tatínek hlavu od knížky. Maminka něco dělala v kuchyni. Asi zase překládala. Doma, tedy v *bývalém* doma, v panelákovém bytě, odkud se o prázdninách přestěhovali, překládala v tatínkově pracovně. Tady překládala v kuchyni. Tatínek obvykle pracoval s notebookem v obýváku. Bára začala uvažovat, že si všemi opuštěnou pracovnu plnou knížek po babi dejvické zabere pro sebe.

„Tati,“ sedla si Bára na křeslo proti tatínkovi. „Tati, když někdo cestuje do minulosti a vrátí se do toho samého okamžiku a byl v té minulosti třeba rok, zestárl, nebo nezestárl?“

„To záleží na tom, co si autor vymyslí,“ podal Báře vyčerpávající vysvětlení tatínek.

„No ale jak je to *doopravdy*?“

„Nemůže to být *doopravdy*. Nikdo časem necestuje.“

Právě na někoho takového koukáš, usklíbla se v duchu Bára.

„Tak jak je to nejpravděpodobněji?“ dorážela.

„Já vážně nevím. Myslím, že kdyby ses zeptala vědců, kteří se zabývají teorií relativity a takovými věcmi, tak se navzájem pobijí, protože jedni budou tvrdit, že nezestárne, a jedni, že zestárne.“

„Dalo by se to nějak vyzkoumat?“

„Myslíš jako v hypotetickém případě, že bychom měli k dispozici stroj času?“

„Jo.“

Tatínek se zamyslel.

„No, musela by se provést nějaká měření... Toho dotyčného vyfotografovat před odjezdem a po příjezdu, udělat nějaké testy, třeba jak se zkracují telomery...“

„Co je to?“

„No – to je něco takového, co je v buňkách, a jak se buňky dělí, tak se to zkracuje, ty telomery, s každým dělením o kousek, a tím člověk stárne. Když už není co dělit, tak umře. Pokud ho dřív neporazí nákladák.“

„Aha. Takže kdyby měl ty *telemetry* kratší než při odjezdu, tak zestárl.“

„Telomery. Přesně. Protože došlo k buněčnému dělení.“

Tak to fakt nevím, jak bych vyzkoumala, vzdychla si v duchu Bára. Fotka nepomůže, kdybych se změnila co do ksichtu, to by si naši už asi všimli, a zatím si ničeho nevšimli, a jsou věci, kterých si všímají i oni. Třeba kdybych měla najednou delší vlasy, protože mi v minulosti vyrostly. Ale nevyrostly. Nevyrostly? Starala jsem se o to někdy? Třeba vyrostly, a po návratu se mi zase smrskly!

„Nebo,“ lámala si hlavu tatínek, kterého časové paradoxy bavily, „by se to dalo zjistit třeba podle nějakého zranění. Kdyby se mu během pobytu v minulosti nezahojilo, tak nezestárl.“

„Jako že by se tam s tím zraněním už dostal? Že by si ho udělal v současnosti a pak se dostal do minulosti?“

„Ano.“

„A to by tam třeba celou dobu běhal s rozbitým kolenem?“

Tatínek pokrčil rameny.

„Asi ano. Není to moc praktické, vid?“

„To ne,“ vzdychla Bára a vydala se zpátky nahoru.

Ne, běhat po minulosti s rozbitým kolenem praktické není, protože jak by si asi teď narychlo rozbila koleno? Ale ono to nemusí být *ausgerechnet*, tedy právě a zrovna, rozbité koleno...

Vklouzla do koupelny a ze skříňky potichu vzala náplast. Pak se vrátila do pokojíčku. Chopila se nůžek a s myšlenkou, že je třeba položit obět

na oltář vědy, se řízla do dlaně. Jen trochu a krev hned olízla, aby se nepokapala. Pak ranku zalepila náplastí, vyndala z šuplíku blok a na poslední stránku napsala:

*sobota 11. října, 18:30
vrátili jsme se od babi
cestou jsme byli v Liberci v zoo
úkoly jsou hotové
s tatínkem jsem mluvila o stárnutí při cestování do minulosti
večere už nebude, mám si namazat rohlík*

Pak vrátila blok do šuplíku a vydala se na půdu.

Barča spala stulená do klubička na své oblíbené židli. Venku už byla skoro tma, takže ve stínech temné části půdy nebyla téměř vidět. Ale když zaslechla kroky, zvedla hlavu a otevřela oči, které zazářily jako zelené lucerničky.

„Jdu dělat pokus,“ vysvětlila jí Bára a vyndala z truhly atlas. „Tentokrát nebudu zkoumat, jak se dostat, kam chci. Potřebuju zjistit, kolik je mi vlastně let.“

Barča zívla jako tygřice a Bářino sdělení jaksi nepokládala za hodné jakékoliv odpovědi.

Bára otevřela atlas na první stránce a s bušícím srdcem, co zjistí, na ni položila ruku.

Kapitola 2

První Bářin pohled poté, co se svět dohoupal, patřil její levé dlani.

Náplast byla ta tam.

A ta tam byla i ranka po nůžkách.

Tak to jsem z toho celá tumpachová. Nemohlo se mi to přece tak rychle zahojit! A co když... Co když *tohle* není *moje* tělo? Co když se v minulosti vždycky jenom převtěluju do někoho, kdo vypadá úplně jako já? napadlo ji. Pak tu myšlenku zavrhla. V Kanadě v roce 1758 byla přece ve dvou *identických*, tedy naprosto stejných provedeních ve stejnou dobu, a to se nedá vysvětlit jinak, než že se tam opravdu přenesla. Přece tam nemohly běhat čistou náhodou dvě úplně navlas stejné holky.

Ještě bych mohla zkusit říznout se tady v minulosti, jestli mi to cestou na půdu zmizí, mudrovala. Jenže to bych musela vědět, kdy se budu vracet, aby se mi to nezahojilo samo od sebe už tady. Ach jo.

Otrávená, že pokus skončil dřív, než začal, měla tisíc chutí skočit okamžitě zpátky domů, což ovšem nešlo. Musela si protrpět celý pobyt v minulosti, na který tentokrát moc náladu neměla.

No, aspoň že není noc, netrčím po kolena ve sněhu nebo v bažině a nejsem ztracená v lese, snažila se na situaci najít něco pozitivního. Byl hezký slunný den a stála na vyšlapané cestičce, o které by se dalo říct, že je polní, kdyby vedla mezi poli, ale protože se kolem rozkládaly louky, byla asi luční. V dohledu, pravda, nějaká pole byla, ale už sklizená. Takže konec léta. Mezi loukami a poli tu a tam seděl jako nadýchaný mechový polštářek shluk keřů nebo stromů.

Tak kam? zamyslela se Bára. Doleva, nebo doprava?

Zavřela oči a chvíli se točila s rozpaženýma rukama jako káča. Pak se zastavila, počkala, až se jí přestane točit hlava, otevřela oči a zjistila,

že hledí rovnou do louky. Zatočila se znovu a tentokrát ji nos vedl po cestičce mírně do kopečka, kde se dostala na větší, vozovou cestu lemovanou stromy, které vrhaly příjemný stín, a brzy se po levé straně objevil rybník. Působilo to tu vyloženě prázdninově a Báru pomalu otrávená nálada přecházela.

Podle oblečení soudila, že tentokrát moc hluboko do minulosti nezabředla. Měla na sobě bílé a světle modře proužkované šaty pod kolena s tříčtvrtečními rukávy do manžety, dvěma kapsami a bílým námořnickým límcem. K tomu do barvy modré podkolenky, tmavomodré špičaté střevičky a na hlavě slamák stejně modrý jako botky, s velkou bílou mašlí uvázanou dozadu.

Aby mě našli, pomyslela si Bára, když mašli při prohlídce své pokrývky hlavy objevila, narazila si klobouček zpátky na hlavu a kráčela dál.

Tak osmnácté století ani nic staršího to nebude, dumala, to bych měla sukni až na paty. Šaty vypadají docela normálně, čili bych mohla být v nějaké civilizované části Evropy. Nebo Ameriky. Tedy Spojených států.

Jak tak přemýšlela, uvědomila si, že na cestě ve stínu jednoho ze stromů zahlédla něco, co by tam být nemělo. Zastavila se a dva kroky se vrátila.

Na zemi ležela obálka.

Taková obyčejná, velká asi jako áptěkový sešit do školy.

Bára ji zvedla.

Byla krasopisně nadepsaná: p. Miroslava Vodenková, choť p. Rudolfa Vodenky, účetního Okresní záložny hospodářské v Dobříši.

Adresa žádná.

Obálka nebyla zalepená, z čehož Bára usoudila, že do ní může nahlédnout. Samozřejmě ne ze zvědavosti, výhradně proto, aby zjistila, jestli v obálce není něco důležitého, co by se paní Vodenkové, choti účetního, mělo vrátit.

V obálce našla listy s jakýmsi kupony. Jeden vyndala a rozložila si ho, aby ho mohla podrobněji prozkoumat. Vpravo a vlevo byly natištěné čtverečky, ve kterých bylo napsáno 35 g chleba a v některých 35 g chleba nebo 25 g mouky, a také v nich bylo napsáno 180. týden,

to v těch vlevo, a 181. týden v těch vpravo. Pár těch čtverečků někdo vystříhal. Uprostřed, na volném místě, které oddělovalo čtverečky ze 180. týdne od těch ze 181. týdne, Bára četla:

Království české

VÝKAZ

o spotřebě chleba a mouky

pro 180. a 181. týden

od 15. 9. až včetně do 28. 9. 1918

množství pro jeden týden:

Plný výkaz: 1960 g chleba nebo

1260 g chleba a 500 g mouky

Zmenšený výkaz: 1470 g chleba
nebo 1260 g chleba a 150 g mouky

Prodej dovolen, jen odděl-li se
přiměřený ústřížek. Nepřevodno.

Patisk zakázán.

Neuposlechnutí tresce se na penězích

až do 5000 K, vězením až do

6 měsíců, případně ztrátou

živnostenského oprávnění.

C. K. místodržitelství

No paráda, zaradovala se Bára. Takže jsem v Českém království, a zřejmě v půlce září 1918. Takhle rychle jsem se v minulosti snad ještě nezorientovala.

Vzápětí ji radost přešla. Takové ty úplně nejnovější dějiny jako vznik Československa, druhou světovou válku nebo sametovou revoluci dělali totiž na konci páté třídy, a Bára si je tím pádem ještě docela dobře pamatovala. Takže jí okamžitě došlo, že se ocitla ve válce. Protože Československá republika byla vyhlášena dvacátého osmého října tisíc devět set osmnáct, což ví každé malé dítě, přesněji každé dítě školou povinné, jelikož díky tomu jsou podzimní prázdniny, a v roce 1918 byla válka. První světová.

Sluncem zalité louky kolem, třpytící se hladina rybníka a stromy vrhající příjemný stín na vozovou cestu nijak válečně nevypadaly. Datum na kuponech ovšem bylo neúprosné. Ano, i v takhle krásném počasí se může válčit.

Bára se zaposlouchala, nikde se však nestřílelo. Alespoň něco pozitivního – válka je tak daleko, že sem není slyšet.

Zastrčila kupony zpátky do krasopisně nadepsané obálky, obálku do proužkované kapsy a pokračovala v cestě.

Za rybníkem se mezi vzrostlými stromy vynořil zámek. Ve slunci zářil jako zlatý, protože měl okrovou omítku, a Báře připomněl obrázek zámku z pohádky O dvou Maryčkách, která byla v tlusté pohádkové knize ilustrované Cyrilem Boudou. Pohádka byla o tom, že na zámku žila nafoukaná líná Maryčka a v chudé chaloupce pracovitá a milá Maryčka a nějaký kouzelný dědeček nebo kdo je jednou prohodil. Zámecká Maryčka si tak zkusila, co to je muset pořádně pracovat, aby se uživila, a tudíž se polepšila, zatímco chudá Maryčka si zkusila, jaké to je válet se v prachových peřinách a nemuset hnout prstem, a žádné stopy to na ní nezanechalo. Když Báře tuhle pohádku tatínek četl, tvrdil, že je ten příběh úplně nesmyslný, protože ve skutečnosti by se dřív zkazila chudá Maryčka, než napravila ta bohatá, a že on takovéhle bulíky svému dítěti věšet na nos nebude.

Zámek tedy vypadal jako z pohádky, nicméně kousek před ním pohádka skončila, protože Bára narazila na vojáka. Takže válka sice nebyla slyšet, zato vidět ano.

Byl to mladý kluk, uniformu měl takovou, babi jizerská by řekla unavenou, což znamenalo, že ještě nebyla na hadry, ale mezi lidmi už se to taky moc nosit nedalo, a trochu nezvyklou, protože místo vojenského saka nebo kabátce, prostě něčeho na knoflíky, měl halenu do půli stehem přepásanou odřeným koženým páskem. Ale uniforma to byla. Přes rameno nesl kládu a neměl žádnou zbraň. Báře se rozbušilo srdce.

Výskyt vojáka je neklamným znamením, že se dostala někam, kde se bojuje. To není dobře. A ta divná uniforma může znamenat, že se dostala někam k nepřátelům. Což už není dobře ani trochu.

Voják si Báry všiml, přátelsky se na ni usmál a zsalutoval.

„Dobrý den,“ řekla tedy vychovaně Bára.

„Dóbryděň,“ řekl voják. Byl to zdvořilý pokus o češtinu.

Takže to Čechy nebudou, usoudila Bára. Ale to lejtstro, co jsem našla, je přece česky! Tak jsem, nebo nejsem v Čechách?!

